

DĚJINY MODERNÍHO A SOUČASNÉHO UMĚNÍ I

Anotace předmětu

Předmět podává důkladný přehled o výtvarných směrech a osobnostech evropského (částečně i severoamerického) výtvarného umění od závěru 19. století do druhé světové války. Objasňuje principy moderny a avantgardy. Proměny výtvarných tendencí prezentuje na tvorbě širokého spektra osobností; principy směrů jsou vysvětlovány na dílech klíčových autorů, jejichž umělecký vývoj je sledován v širším časovém rozpětí. Do výkladu jsou vřazovány i odkazy na důležitá díla českých autorů. Podstaty uměleckých projevů jsou objasňovány v kontextu ideového zázemí daného prostředí. Součástí náplně předmětu jsou i návštěvy výstav.

Témata

- Modernismus, avantgarda
- Impresionismus, neoimpresionismus
- Postimpresionismus
- Symbolismus, secese
- Fauvismus, expresionismus
- Kubismus
- Futurismus, orfismus
- Suprematismus, neoplasticismus
- Konstruktivismus, Bauhaus, funkcionalismus
- Dadaismus
- Surrealismus
- Realismus před II. světovou válkou
- Avantgarda v Británii a USA

Výstupy

Student je schopen vysvětlit podstaty výtvarných tendencí a jejich vývoj v období od konce 19. století do druhé světové války. Dovede konkrétní dílo dle charakteristických znaků chronologicky určit a pohovořit o zprostředkovaném tématu. Je schopen vysvětlit širší souvislosti každé tendence vzhledem k ideovému a společenskému zázemí sledovaného prostředí, v těchto souvislostech umí dílo i interpretovat. Dovede charakterizovat celkový vývoj tvorby klíčových osobností jednotlivých směrů.

Způsob zakončení

Zápočet – podmínkou získání zápočtu je tzv. „poznávačka“ 10ti děl (reprodukce z prezentací) ústní formou a pročtení 2 titulů ze základní nebo doporučené/rozšiřující literatury;

Zkouška – podmínkou možnosti absolvovat zkoušku je tzv. „poznávačka“ 10ti děl (reprodukce z prezentací) ústní formou a pročtení 2 titulů ze základní nebo doporučené/rozšiřující literatury; komentář k vlastnímu výběru 10 děl; zkouška probíhá ústní formou – student samostatně pohovoří ke třem zadaným obecnějším tématům.

Základní literatura

FOSTER, Hal – KRAUSSOVÁ, Rosalind – BOIS, Yve-Alain – BUCHLOH, Benjamin H. D., *Umění po roce 1900. Modernismus, antimodernismus, postmodernismus*, Praha: Slovart, 2007. ISBN 978-80-7209-952-8
RUHRBERG K. (et al.), *Umění 20. století. Malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie*, Praha: Slovart, 2004, 2011.

Doporučená literatura

DEMPSEY, Amy, *Umělecké styly, školy a hnutí*, Praha: Slovart, 2005. ISBN 80-7209-731-8
GABLIK, Suzi, *Selhala moderna?*, Olomouc: Votobia, 1995. ISBN 80-85885-20-4
GOLDING, John, *Cesty k abstraktnímu umění. Mondrian, Malevič, Kandinskij, Pollock, Newman, Rothko a Still*, Brno, Barrister & Principal 2003. ISBN 80-86598-48-9
CHALUPECKÝ, Jindřich, *Přehled teorií umění*, Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-663-2
CHALUPECKÝ, Jindřich, *Úděl umělce. Duchampovské meditace*, Praha: Torst 1998. ISBN 80-7215-050-2
KANDINSKY, Wassily, *O duchovnosti v umění*, Praha, Triáda 2009. ISBN 978-80-87256-08-4
LAHODA, Vojtěch – NEŠLEHOVÁ, Mahulena – PLATOVSKÁ, Marie – ŠVÁCHA, Rostislav – BYDŽOVSKÁ, Lenka (eds.), *Dějiny českého výtvarného umění (díl IV/1, 1890–1938)*, Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0587-0

- LAHODA, Vojtěch – NEŠLEHOVÁ, Mahulena – PLATOVSKÁ, Marie – ŠVÁCHA, Rostislav – BYDŽOVSKÁ, Lenka (eds.), *Dějiny českého výtvarného umění* (díl IV/2, 1890–1938), Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0623-0
- LAMAČ, Miroslav (ed.), *Myšlenky moderních malířů. Od Cézanna po Dalího*, Praha: Odeon, 1989. ISBN 80-207-0087-0
- LIESSMANN, Konrad Paul, *Filozofie moderního umění*, Olomouc: Votobia, 2000. ISBN 80-7198-444-2
- MATISSE, Henri, *Pozdní texty*, ed. Kolíbal, Stanislav, Praha: Arbor vitae, 1999. ISBN 80-86300-01-3
- NADEAU, Maurice, *Dějiny surrealismu a surrealistické dokumenty*, Olomouc: Votobia, 1994. ISBN 80-85619-63-6
- PADRTA, Jiří, *Kazimir Malevič a suprematismus*, Praha: Torst, 1996. ISBN 80-85639-88-2
- ŠVÁCHA, Rostislav – PLATOVSKÁ, Marie (eds.), *Dějiny českého výtvarného umění* (díl V, 1939–1958), Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1390-3
- WITTLICH, Petr, *Umění a život. Doba secese*, Praha: Artia, 1987.
- WITTLICH, Petr, *Literatura k dějinám umění. Vývojový přehled*, Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1470-0